

Kääntäjät ja vieraiden kielten pronominit.

Joka on kääntänyt kaunokirjallista tekstiä vieraista kielistä suomeen, tietää, miten paljon hankaluutta tuottaa erisukuisten persoonapronominien (*han — hon, er — sie, he — she* jne.) kääntämi-

nen niin, että ei synny epäselvyyttä. Suomen kielen pronomineissahan ei vastaavaa erontekoa ole, jonka vuoksi *hän* ei suinkaan riitä noita vieraita pronomineja kaikkialla korvaamaan. Näytteenä

soinnullisiin trokeesäkeisiin, sen sijaan että olisi turvautunut alkuperäisiin runoihin.

Jespersen on Die Sprache-teoksessaan (XVIII, § 6) käsitellyt niitä haittoja, joita kieliopilliseen sukuun kytketyt ilmaukset aiheuttavat. Hän mainitsee mm., ettei ruotsissa voida vaikeudetta sorvata lausetta »sin make må man ej svika» sellaiseksi, että se kohdistuisi kumpaankin sukupuoleen (huom. *make*

—*maka*). Englannissa on täytynyt julkaista erikoinen laki, joka säätää, että ne lakitekstin ilmaukset, jotka tuntuvat viittaavan miehiin, on käsitettävä myös naisia tarkoittaviksi.

Jos siis kieliopillisen suvun puuttuminen usein vaatii suomentajalta huolta, ettei käänнос tulisi epäselvä, se joskus myös on etu, jonka puutteessa vieraiden kielten on turvauduttava toistoihin ja kiertelyihin.

Matti Sadeniemi.